

Ефективна комунікація	Самоконтроль	Емпатія	Кооперація	Розв'язання проблем	Запобігання конфліктам та розв'язання їх	Асертивність	Самооцінка, самоповага	Повага до прав людини	Гендерна чутливість	Активне громадянство
-----------------------	--------------	---------	------------	---------------------	--	--------------	------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------

Запобігання конфліктам та розв'язання їх

Мета

Ознайомити учнів із «плюсами» і «мінусами» конфлікту і дати змогу відпрацювати алгоритм поведінки у конфліктній ситуації.

Очікувані результати

Наприкінці заняття учні:

- *пояснюють* «плюси» і «мінуси» конфлікту;
- *називають* стилі поведінки в конфліктній ситуації;
- *демонструють* уміння розв'язувати конфлікти.

Обладнання і матеріали

- Класна дошка і кольорова крейда або фліпчарт і фломастери.
- Комп'ютер, доступ до інтернету, мультимедійний проектор (*бажано*).

Що підготувати заздалегідь

- Роздрукувати Роздавальні матеріали для учнів.
- Роздрукувати по 1 екземплярові Додатків 3.1 – 3.3.
- Мотузка для вправи «Прохід над прірвою».
- Перевірити презентацію та відео до теми.

Орієнтовний план уроку

Стартові завдання	4 хв
Вправа «Скептики й оптимісти»	5 хв
Рухлива гра «Прохід над прірвою»	5 хв
Бесіда «Стилі поведінки в конфлікті»	5 хв
Робота у групах	9 хв
Робота у групах	12 хв
Підсумкові завдання	5 хв
<i>Усього тривалість</i>	<i>45 хв</i>

Рекомендації щодо проведення уроку

Знайомство / Відкритий мікрофон

Якщо у класі понад 20 учнів або не вистачає часу, виконайте вправу в парах.

Робота у групах

Якщо у вашому класі мала кількість учнів, можна виконати це завдання в парах і послідовно опрацювати тему за темою.

Стартові завдання (повторити попередній матеріал і перейти до нового)

1. Зворотний зв'язок із минулого заняття. Запитайте дітей: «Про що ми говорили на минулому уроці»? Вислухайте відповіді охочих, підсумуйте їх.
2. Знайомство. Запропонуйте учням по черзі назвати своє ім'я, висловити ставлення до конфліктів і розповісти, як вони найчастіше поводяться у конфліктній ситуації (*наприклад: «Я — Катя, не люблю конфліктів і тому завжди поступаюся»*).
3. Оголосіть тему уроку: «Сьогодні ми обговоримо негативні й позитивні наслідки конфліктів та ознайомимося з різними стилями поведінки в конфліктних ситуаціях».

Вправа «Скептики й оптимісти» (навчити учнів шукати позитивне в різних моментах)

- Порада: стежте за часом, на вправу відводиться 5 хвилин.
- Почніть із себе, сказавши: «Часто між людьми виникають конфлікти, **і це добре, тому що** можна побачити справжнє обличчя людини». Потім запропонуйте ОХОЧОМУ повторити заключну частину вашої фрази і спростувати її, наприклад: «Можна побачити справжнє обличчя людини, **і це погано, тому що**, можливо, після цього з нею не захочеться спілкуватися». Далі слово передається наступному ОХОЧОМУ, який повторює кінець фрази попереднього учасника, але тепер знаходить у ній «плюси», і так далі.
- У підсумку виходить діалог, у якому чергуються позитивні й негативні оцінки конфлікту.

Підсумуйте: «Знаходити позитивне в різних моментах життя, зокрема в конфліктах, — важливе вміння, яке допомагає побачити повну картину і використовувати всі ресурси ситуації».

Рухлива гра «Прохід над прірвою» (демонстрування стилів поведінки у конфліктах)

1. За допомогою мотузки або в інший спосіб викладіть у кімнаті «доріжку» завдовжки 3–4 метри.
2. Запросіть 3 пари охочих узяти участь у грі. Запропонуйте двом парам вийти з класу, щоб вони не могли спостерігати за першою парою.
3. Запропонуйте парі учасників стати з різних боків «доріжки». Завдання гравцям — пройти «доріжкою» на інший бік. Той, хто ступить за мотузку, «падає у прірву». Перемагає пара, яка подолає «стежку» за короткий час.
4. По черзі запросіть другу і третю пари та поясніть умови гри.
5. Після того, як усі пари продемонструють свій варіант поведінки, проведіть обговорення.

Запитання для обговорення:

- Яка пара учасників продемонструвала найкращий спосіб розв'язання конфлікту? (*Один з учасників поступився іншому.*)

Примітка. Якщо жодна пара не вибрала правильну поведінку в цій ситуації, запитайте учнів, як треба було поводитися.

Підсумуйте. «У конфлікті треба вибирати той стиль поведінки, який є найоптимальнішим для розв'язання конкретної ситуації».

Бесіда «Стилі поведінки у конфлікті» (обговорити стилі поведінки у конфлікті)

1. Слово вчителя: «Існує п'ять основних стилів поведінки у конфліктній ситуації:
 - боротьба;
 - поступка;
 - відсторонення;
 - співпраця;
 - компроміс».
2. Запропонуйте п'ятьом охочим зачитати про стилі поведінки з Роздавальних матеріалів для учнів «Стилі поведінки у конфліктах».
3. Перегляд відеоролика «Притча про взаємодопомогу» (1:03 хв).

<http://autta.org.ua/ua/materials/material/Pritcha-o-vzaimopomoshchi/>

Запитання для обговорення:

- Як можна схарактеризувати поведінку людей на початку відео? (Вони боролися один з одним.)
- Як люди розв'язали конфліктну ситуацію? (Через співробітництво.)
- Як вони змінилися після цього?
- Як змінився світ навколо них?

Підсумуйте: «За можливості треба розв'язувати конфлікти на основі співпраці або шукати компроміс».

Робота у групах (ознайомити з інформацією про конфлікт)

1. Об'єднайте учасників у три групи («червоні», «жовті», «зелені»).
2. Розподіліть між групами Додатки 3.1 – 3.3 і запропонуйте підготувати та продемонструвати повідомлення:
 - група «червоні» – «Що розпалює конфлікт»;
 - група «жовті» – «Стратегії для розв'язання конфліктів»;
 - група «зелені» – «Як розв'язати конфлікт».

Запитання для обговорення:

- Як називаються слова і вчинки, що розпалюють конфлікт? (Конфліктогени.)
- У яких ситуаціях можна розв'язати конфлікт, підкинувши монету? Наведіть приклади.

Робота у групах (розвиток навичок розв'язання конфліктів)

1. Розподіліть між тими самими групами ситуації із Завдання 1 (Роздавальні матеріали для учнів).

2. Запропонуйте групам проаналізувати ситуацію за поданим планом і презентувати її у класі.

Завдання 1

Прочитайте ситуації, виберіть одну з них. Проаналізуйте її за поданим планом.

1. Іванко (10 років) хоче поїхати в Польщу, щоб забрати сириньківську ошатку. Але її батько вважає, що дітями повинні вчитися, щоб зможуть піти на роботу. Іванко переконує, що навчання за кордоном допоможе йому в майбутньому.
2. Роман (12 років) вирішив стати вегетаріанцем, але його мама хоче традиційні українські м'ясні страви. Вони перемають, чи така їжа не дуже шкідлива для здоров'я сина, і не хочеться, щоб Роман відмовився від їжі.
3. Сашко і Сергій – брати. Сашко погугує на YouTube, а Сергій рекомендує йому до комп'ютеру, який відбудеться наступного вечора. Сашко хоче, щоб Сергій призначив грали, бо він не може зосередитися на навчанні. Але Сергій це не завжди розуміє.

• Як може закінчитися конфлікт? Придумайте три варіанти.

Ситуація

А: _____

Б: _____

В: _____

• Виберіть найкращий варіант, опишіть його наслідки.

Запитання для обговорення:

- Які стилі поведінки учасників у конфлікті ви запропонували?

- Чи всі конфлікти можна розв'язати так, щоб усі його учасники були задоволені?
- Чи стикалися ви з подібними конфліктами у своєму житті?

Підсумкові завдання (закріпити набуті знання)

1. Зачитайте висновки:

- Конфлікти — невід'ємна частина нашого життя.
- У конфлікті треба вибирати стиль поведінки, оптимальний щодо ситуації.
- За можливості найкраще вибирати співпрацю чи компроміс.

2. Завершальна вправа «Відкритий мікрофон». Запропонуйте учасникам по колу висловити свої думки, почуття, враження, що виникли у них під час тренінгу.

ЯК РОЗВ'ЯЗАТИ **КОНФЛІКТ**

СПІЛКУЙТЕСЯ

- ВИСЛУХАЙ СПІВРОЗМОВНИКА НЕ ПЕРЕБИВАЮЧИ
- ПОКАЖИ, ЩО ТИ РОЗУМІЄШ ПРОБЛЕМУ
- НАВЕДИ СВОЮ ПОЗИЦІЮ
- ПОЯСНИ, ЯК ПОЧУВАЄШСЯ

ДОМОВЛЯЙТЕСЯ

- ПРОДУМАЙТЕ МОЖЛИВІ ВАРІАНТИ РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТУ
- УСВІДОМТЕ НЕОБХІДНІСТЬ КОМПРОМІСУ
- ВИБЕРІТЬ НАЙЧЕСНІШЕ РІШЕННЯ
- ЗДІЙСНІТЬ СВІЙ ПЛАН

ЗАКРІПІТЬ РЕЗУЛЬТАТ

- *ОЦІНІТЬ, ЯК ПРАЦЮЄ ВАШ ПЛАН*
- *ОБГОВОРІТЬ, ЧИ ВИ ЗАДОВОЛЕНІ РЕЗУЛЬТАТОМ*

ЯК ТИ РОЗВ'ЯЗУЄШ КОНФЛІКТ?